

Богдан Скрипник,

*курсант 1-ого курсу ННППФПНП
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Каріна Пісоцька,

*доцент кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ, доктор філософії в галузі права*

ДОСВІД АМЕРИКИ В СФЕРІ ПРОТИДІЇ НАРКОМАНІЇ СЕРЕД ДІТЕЙ ПІДРОЗДІЛАМИ ПОЛІЦІЇ

Проблема наркоманії серед підлітків – одна з найбільших соціальних проблем сучасного світу. Країни розробляють програми та стратегії, які повинні допомогти зберегти молодь від залежності від наркотиків. Відмінним прикладом ефективної боротьби з цією проблемою є досвід США в сфері протидії наркоманії серед дітей та підлітків.

Цілком доцільно ознайомитись з організацією протидії незаконним обігом наркотиків у США, де саме в цій країні однією з перших було створено спеціалізовані правоохоронні органи з протидії незаконному обігу наркотиків. Для початку відмітимо, що до правових підстав створення спеціалізованих підрозділів по боротьбі з незаконним обігом наркотиків у США можна віднести активну участь країни у виробленні заходів міжнародного контролю за наркотиками і вживанням заходів проти наркоманії на міжнародному рівні. Зокрема, США були ініціатором проведення Шанхайської опіумної комісії, засідання якої проходили 5–26 лютого 1909 р. у м. Шанхаї. До її складу входили представники 13 країн: Росії, США, Австро-Угорщини, Німеччини, Англії, Франції, Китаю, Італії, Японії, Нідерландів, Персії, Португалії і Сіаму. Конвенція передбачала, що «Держави, що зобов'язуються, повинні докласти всіх можливих зусиль для здійснення контролю, у тому числі й силового, всіх осіб, що виробляють, імпортують, продають, розповсюджують, та експортують морфій, кокаїн та їх похідні, а також для обліку будівель, в яких ці особи містять подібні виробництва та торгові місця» [1].

США приймали активну участь у проведенні Міжнародної конференції з опіуму, яка проходила у м. Гаага (Королівство Нідерланди) з 1 грудня 1911 р. по 23 січня 1912 р., де взяли участь представники 12 країн (ті ж, що й у м. Шанхай, але без Австро-Угорщини). За результатами роботи була розроблена і прийнята Міжнародна опіумна конвенція, або Гаазька конвенція, – перша міжнародна угода про контроль за обігом наркотиків. Конвенція містить низку положень щодо загальних питань виробництва та розповсюдження інекційних

наркотиків (медичний опіум, морфій, кокаїн і т. д.), в яких передбачено використання їх тільки «в медичних та інших розумних цілях». Крім того, сторони взяли на себе зобов'язання застосувати правове регулювання виробництва і торгівлі щодо морфіну, кокаїну, медичного опіуму, героїну та їх похідних [1].

Таким чином США взяли на себе обов'язок бути світовим лідером у протидії незаконному обігу наркотиків, що спонукало уряд цієї країни створити спеціалізований підрозділ по боротьбі з незаконним обігом наркотиків ще на початку ХХ століття. Цьому спонукало також наступні причини.

Таким чином через становлення США лідером у боротьбі з наркозлочинністю виникла необхідність в розробленні нормативних актів, який б надавав можливості протидіяти організованим злочинним угрупованням, їх надприбутками і одночасно створювати відповідні правоохоронні органи, які повинні були забезпечити протидію наркозлочинності, організовані форми якої тільки почали формуватися на той час. Разом з тим законодавці США, а разом з ними і правосуддя, пішли зовсім несподіваним шляхом. Посилаючись на положення XVI поправки до Конституції США про те, що будь який прибуток незалежно від його походження має бути обкладений податком, вони вирішили не боротися або забороняти доходи сумнівного походження, а обкласти їх податком. Цю поправку до Конституції було прийнято у 1913 році, її зміст був наступний: «Конгресові надається право накладати та збирати податки з прибутків, хоч би з якого джерела вони походили, незалежно від їх розподілу поміж окремими штатами й безвідносно до будь-яких переписів чи обліків населення» [2, с. 243].

Одна з головних складових програми боротьби з наркотиками в США - це співпраця поліції з громадськими організаціями. Поліцейські починають з освіти та інформування громади про небезпеку наркотиків та те, як звернути увагу на ознаки залежності. Активну участь у благодійних фондах, освітніх програмах та донесення своїх поглядів до місцевих органів влади приймають добровольчі групи та організації [3].

Американські поліцейські також проводять профілактичні заняття з дітьми та підлітками, розказуючи їм про небезпеку наркотиків та їх наслідки. При цьому, поліція показує професійну підготовку, навички, використовуючи моделювання в умовах віртуальної реальності. Поліція активно співпрацює з школами, братерствами та іншими дільницями громадського життя, що дозволяє налагодити більш довірливі відносини з молоддю.

Зокрема, в США працює ряд програм, таких як D.A.R.E, M.A.D.D та інші проекти, які допомагають поліції та іншим організаціям у боротьбі з наркотиками серед неповнолітніх. Програма D.A.R.E була розроблена спеціально для школярів та студентів та прагне не лише донести до них інформацію про наркотики, але й навчити дітей принципам соціального поведінки, управління емоціями та інші навички [4].

Узагальнюючи, можна сказати, що досвід США в сфері протидії наркоманії серед дітей підрозділами поліції є вельми цікавим та показовим. В роботі з дітьми, поліція виконує функції не лише контролю за дотриманням закону, а й освіти та профілактики. Головне у боротьбі з наркотиками - це волевиявлення та активна участь з боку держави та громади, які розуміють, що лише взаємодією у різних напрямках можна домогтися успіху.

-
1. Романюк В. О. Конвенція про опіум 1912. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 1998. Т. 3. URL: https://leksika.com.ua/10800723/legal/konventsija_pro_opium_1912 (дата звернення 13.05.2023).
 2. Безногих В. С. Боротьба з нелегальними доходами в США: Від Аль Капоне до Патріотичного Акту. Часопис Київського університету права. 2011. № 2. С. 243–247
 3. The Pharmaceutical era. Volume LIII. January to December, 1920. New York. URL: <https://archive.org/details/pharmaceuticaler53newyuoft> (дата звернення 13.05.2023).
 4. Records of the Drug Enforcement Administration [DEA]. URL: <https://www.archives.gov/research/guide-fed-records/groups/170.html#170.3> (дата звернення 13.05.2023).
 5. Пісоцька К. О. Поняття методу в діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Актуальні проблеми ювенальної деліктології : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 5 листоп. 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 165–168.
 6. Opatsky R. M. Identifying priorities in the formulation and implementation of a national doctrine of juvenile policy in Ukraine. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 1 (110). С. 143–147.
 7. Миронюк Р.В. Окремі напрямки оптимізації системи суб'єктів адміністративно деліктної юрисдикції. Форум права. 2012. № 1. С. 635–638.
 8. Leheza, Y., Karina Pisotska, Oleksandr Dubenko, Oleksandr Dakhno, & Artur Sotskyi. (2023). The Essence of the Principles of Ukrainian Law in Modern Jurisprudence. *Revista Jurídica Portucalense*, 342–363. DOI: 389 [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(32\)2022.ic-15](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15).